

Structuurvisie buitengebied gemeente Gennep

- Borging Kwaliteitsmenu -

Gemeente Gennep

Structuurvisie buitengebied gemeente Gennep

- Borging Kwaliteitsmenu -

Gemeente Gennep

Datum:

Vastgesteld 15 februari 2012

Projectgegevens:

STV01-GEP00007-01h

BYL01-GEP00007-01f

Identificatienummer:

NL.IMRO.0907.ST11027ALGBUI-VA01

CROONEN ADVISEURS

ruimtelijke vormgeving & ordening

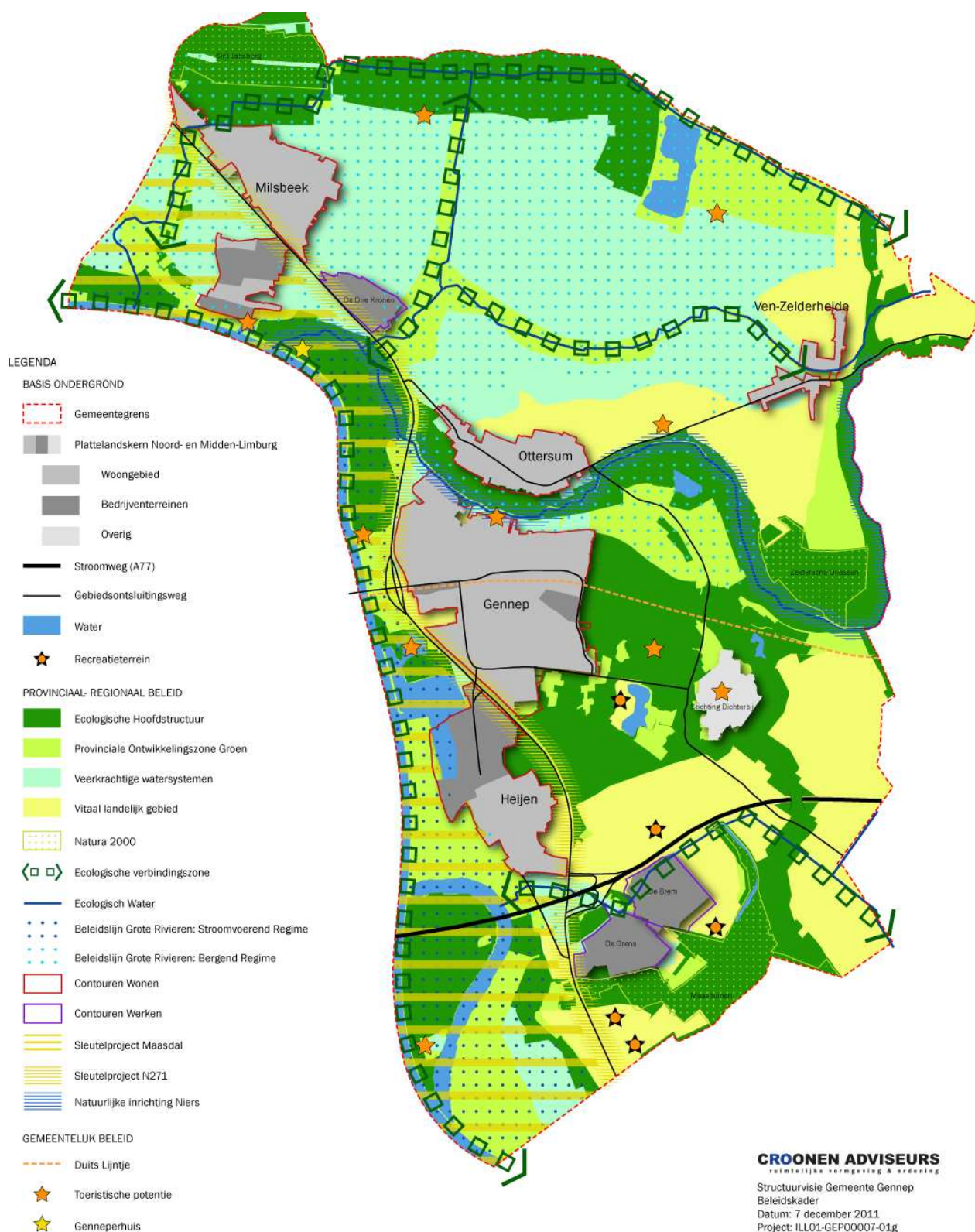
Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen

T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99

E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planproces	1
1.3	Plangebied	2
1.4	Gennep in regionaal perspectief	3
1.5	Leeswijzer	4
2	Ruimtelijk beleidskader	5
2.1	Bestaande structuren	5
2.2	Ecologische hoofdstructuur (EHS) (Perspectief 1)	6
2.3	Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) (Perspectief 2)	7
2.4	Veerkrachtige watersystemen (Perspectief 3)	8
2.5	Vitaal landelijk gebied (Perspectief 4)	9
2.6	Natura 2000-gebieden	10
2.7	Ecologische verbindingszone	11
2.8	Ecologisch water	12
2.9	Beleidslijn Grote Rivieren: stroomvoerend regime/bergend regime	13
2.10	Plattelandskern Noord- en Midden-Limburg	14
2.11	Contouren Wonen	16
2.12	Contouren Werken	17
2.13	Sleutelproject Maasdal	18
2.14	Sleutelproject N271	19
2.15	Natuurlijke inrichting Niers	20
2.16	Duits Lijntje	21
2.17	Toeristische potentie	22
2.18	Genneperhuis	23
3	Gemeentelijk kwaliteitsmenu	25
3.1	Inleiding	25
3.2	Definitie	26
3.3	Plaatsbepaling	27
3.4	Waardering	29
3.5	Kwaliteitsverbetering	31
3.6	Uitvoering	32
4	Bronnen	35
4.1	Boeken en rapporten	35
4.2	Websites	36

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Gennep beschikt nog niet over een structuurvisie ingevolge de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en wil daarom voor het buitengebied één integrale ruimtelijke structuurvisie opstellen, welke voldoet aan de eisen, zoals deze zijn gesteld in de Wro. Deze structuurvisie beoogt vooral het bestaande beleid zorgvuldig vast te leggen en in mindere mate nieuwe beleidskeuzes te maken.

Het eindresultaat is een integraal ruimtelijke beleidskader, op basis waarvan:

- 1 ruimtelijke initiatieven kunnen worden afgewogen;
- 2 financiële bijdragen kunnen worden gevraagd ten behoeve van kwaliteitsverbeterende maatregelen in het buitengebied en (waar mogelijk) ook in de kernen.

Het doel van/de aanleiding voor de structuurvisie is mede om nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied mogelijk te maken en tegelijkertijd de kwaliteit van het buitengebied te versterken. De structuurvisie vormt daarmee de verbindende schakel tussen het hoge abstractieniveau van de Regiovisie en het concrete niveau van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. Het gemeentelijk kwaliteitsmenu maakt onderdeel uit van het integrale afwegingskader voor het buitengebied.

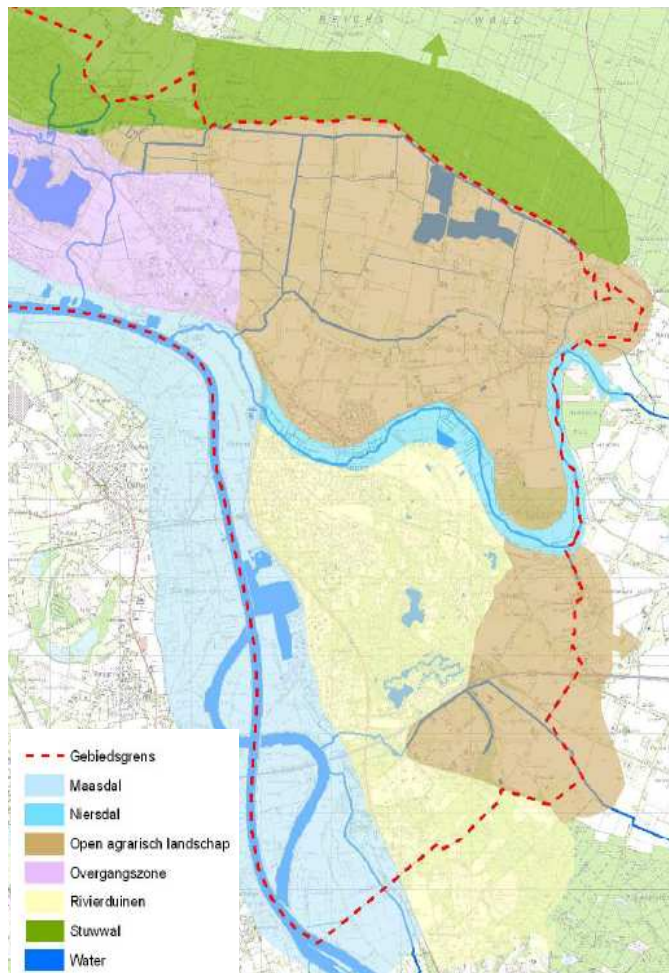
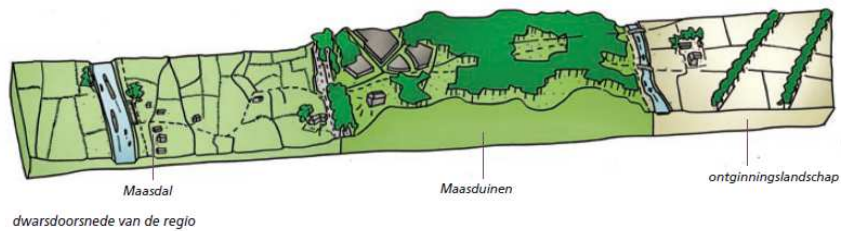
1.2 Planproces

De structuurvisie brengt bestaand beleid samen in één integraal ruimtelijk beleidstuk en maakt vervolgens de gemeentelijk doorvertaling van het provinciale beleid van het Limburgs Kwaliteitsmenu. Deze opzet van de structuurvisie zorgt er voor dat het aandeel 'nieuw beleid' beperkt is. Om die reden is er voor gekozen het planproces bescheiden interactief in te zetten. De structuurvisie heeft ten behoeve van de mogelijkheid een inspraakreactie te leveren van 27 oktober tot en met 23 november 2011 ter inzage gelegen. In deze periode zijn drie reacties binnengekomen, welke zijn beantwoord in het 'Verslag Inspraak Structuurvisie Buitengebied –Borging Kwaliteitsmenu' (zie bijlagen). Naar aanleiding van de inspraak zijn, conform inspraakverslag, enkele aanpassingen doorgevoerd in de structuurvisie.

De provincie Limburg heeft laten weten -in afwijking van hetgeen in het Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM) staat- geen reactie meer te geven over gemeentelijke LKM-Structuurvisies. Dit om de verantwoordelijkheid van de toepassing van het LKM zoveel mogelijk bij de gemeenten te laten. Bij de voorbereiding van de structuurvisie is de provincie overigens nauw betrokken geweest.

1.3 Plangebied

De huidige gemeente Gennep is in 1973 ontstaan door samenvoeging van de voormalige gemeenten Ottersum en Gennep, met toevoeging van het kerkdorp Heijen en omgeving. De aldus ontstane gemeente beslaat een oppervlakte van ca. 5.000 ha. Het huidige inwonersaantal van ca. 17.000 is verspreid over de kernen Gennep, Milsbeek, Ottersum, Heijen en Ven-Zelderheide. De gemeente heeft een belangrijke woon-, werk- en verzorgingsfunctie als centrale gemeente in de kop van Noord-Limburg.

Landschapstypen gemeente Gennep

Gennep beschikt over een aantal basisvoorzieningen in de kernen: peuterspeelzalen, basisonderwijs en buurthuizen. Daarnaast beschikt Gennep over een aantal gemeentebrede voorzieningen: bibliotheek, Pica Mare Zaal, jongerencentrum, zwembad, speciaal basis onderwijs en speciaal voortgezet onderwijs (met een regionale functie) en een VMBO afdeling voor voortgezet onderwijs. De scholieren maken gebruik van het aanbod van voortgezet onderwijs in Boxmeer, Cuijk, Stevensbeek en Nijmegen.

De sectoren zorg, industrie, recreatie en toerisme zijn de belangrijkste werkgevers met verdere groeipotentie. Aan de andere kant is door de jaren heen veel werkgelegenheid verloren gegaan, onder andere in de agrarische sector en de industrie (Page).

De sector recreatie en toerisme is van groot belang voor de werkgelegenheid in Gennep. Deze sector geeft een sterke impuls aan de economie en heeft de potentie om verder te groeien. Gennep biedt zowel een unieke combinatie van natuur en landschap als unieke zaken op het gebied van kunst en cultuurhistorie. De kleinschaligheid van het gebied en de ligging met de verbinding naar Duitsland zijn gunstig voor Gennep.

Het landschap in de gemeente Gennep is, conform het Landschapsontwikkelingsplan, op te delen naar zes landschapstypen (zie illustratie).

Belangrijke landschapstypen zijn onder andere het rivierduinencomplex, de Maasheggen, de rivier-/beekdalen en de open landschappen in het noorden (Lob van Gennep) en het zuidoosten van de gemeente.

1.4 Gennep in regionaal perspectief

De gemeente Gennep werkt op gemeenteoverschrijdend niveau met meerdere, Brabantse en Limburgse, gemeenten samen, met name de gemeenten Mook en Middelaar en Bergen. Op regionaal niveau zijn verschillende visies en toekomstplannen opgesteld in de afgelopen jaren, die een beeld laten zien van een gemeente in een regio die op zoek is naar samenbindende factoren. Deze samenhang wordt onder andere gezocht en gevonden in de Maas, de complementariteit van stad en land, een veelkleurige landbouw, recreatieve kansen en een impuls voor natuur.

Recent is, in samenwerking met de gemeenten Mook en Middelaar en Bergen, een regiovisie, met bijbehorende uitvoeringsagenda en uitwerking, opgesteld.

Met de regiovisie wil de regio zichzelf beter tot haar recht laten komen en een bestendig perspectief voor het geheel garanderen. Hierin formuleert ze wensen en ambities in zeven programma's en geeft ze, met twee sleutelprojecten (Maasdal en N271), aan welke ontwikkelingen ze met voorrang ter hand wil nemen. Hiermee wil ze de kwaliteitsslag bereiken, die nodig is om de leefbaarheid te vergroten en de achterstand op het omliggende gebied te verkleinen.

Er worden vier dragende functies onderscheiden:

- slimmer en innovatiever met woningbouw aan de slag: andere woonmilieus aanbieden – exclusief en gebiedskarakteristiek - en zorgvuldig bekijken wat voor de ouder wordende bevolking met het oog op de toekomstige zorg nodig is: inbreiden, concentreren van voorzieningen in hoofdkernen (waaronder Gennep);
- versterking van zorg: onderscheidende, kleinschalige en gebiedsvriendelijke zorgcentra: creëren opleidingsplaatsen, experimenteren met uitwisseling met Duitsland;
- stimuleren van recreatie en toerisme: het ontwikkelen van een kwaliteitsproduct, een kleinschalig en exclusief aanbod voor bijzondere doelgroepen;
- landbouw: hiervoor gelden weer de kernbegrippen grondgebonden, duurzaam, diversiteit en gebiedseigen: regionale voedselproductie en kennisontwikkeling.

Naast deze vier hoofdprogramma's, worden drie basisprogramma's onderscheiden, die voorwaardenscheppend zijn voor de vier hoofdprogramma's:

- versterken van oost-westverbindingen en uitbreiden van bestaande netwerken (vooral fiets- en wandelroutes), ter ondersteuning van de economie en sociaal-maatschappelijke samenhang;
- verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de bebouwde omgeving en het landschap;
- garanderen van de veiligheid bij hoog water van de Maas, bijvoorbeeld door het aanleggen van hoogwatergeulen.

De programma's en bijbehorende projecten zijn in voorliggende structuurvisie op lokaal schaalniveau doorvertaald. Hierbij zijn met name de ruimtelijk relevante aspecten van het beleid opgenomen.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het relevante beleidskader voor de gemeente Gennep, puntsgewijs, aan de hand van een integrale beleidskaart weergegeven en beschreven.

In hoofdstuk 3 is de systematiek met betrekking tot de toepassing van het gemeentelijk kwaliteitsmenu beschreven.

In hoofdstuk 4 is een overzicht opgenomen van de bronnen die gebruikt zijn bij de totstandkoming van voorliggende structuurvisie.

2 Ruimtelijk beleidskader

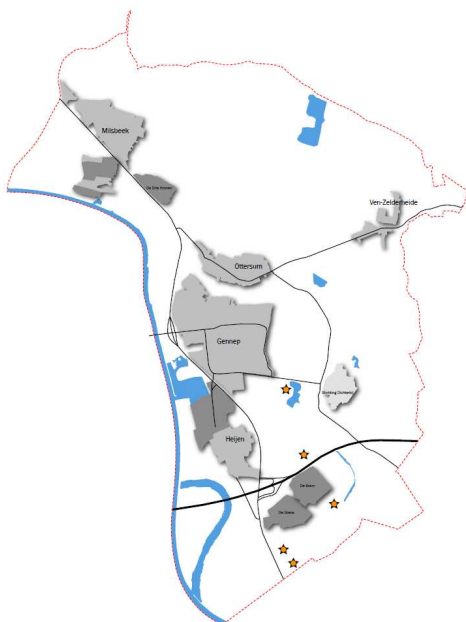
Het ruimtelijk beleidskader bestaat uit een kaartbeeld en toelichting. Deze twee zijn nadrukkelijk aan elkaar gekoppeld. De toelichting kan beschouwd worden als een uitgeschreven legenda, waarbij per legenda-eenheid staat beschreven waar het element betrekking op heeft en welke ruimtelijke strategie er bij hoort. Er is onderscheid gemaakt naar verschillende typen legenda-eenheden, zoals bestaande structuren, bovenlokaal beleid en specifiek gemeentelijk beleid.

2.1 Bestaande structuren

De legenda-eenheden 'gemeentegrens', 'stroomweg (A77)', 'gebiedsontsluitingsweg', 'water' en 'recreatieterrein' vormen geen directe beleidskoers op zichzelf, maar dienen meer ter informatie en als hulpmiddel voor oriëntatie. Indirect hebben deze eenheden invloed op het te voeren beleid, zoals dat in andere legenda-eenheden expliciet(er) is opgenomen.

De gebiedsontsluitingswegen binnen de gemeente Gennep zijn, conform het gemeentelijk verkeer- en vervoerplan: Brabantweg, Randweg, Stiemensweg, Heijenseweg, Hoofdstraat en Siebengewaldseweg.

Onder de noemer water zijn de grote watergangen, rivieren en grotere open wateren opgenomen. De belangrijkste hiervan is de Maas (zie hierna), maar ook de Niers en de grotere beken (zie hierna) vormen belangrijke elementen in het landschap en de inrichting en het gebruik ervan.

Bestaande structuren

De bestaande, grotere recreatieterreinen - dit betreffen camping De Bloksberg, Center Parcs Het Heijderbos, camping De Schaaf, camping Bos en Heide en camping De Heijense Molen - worden gestimuleerd en gefaciliteerd in hun toekomstige (kwalitatieve) ontwikkelingen, zodat de bezoekers van Gennep ook een goede en prettige verblijfplaats hebben. De manier waarop deze stimulans plaatsvindt is in navolgend hoofdstuk verder uitgewerkt.

2.2 Ecologische hoofdstructuur (EHS) (Perspectief 1)

Voor het behouden en het verder ontwikkelen van de kwaliteit van de natuur zet de gemeente Gennep, in lijn met het provinciale beleid, in op realisatie van de ecologische hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden, Nationale Parken, soortenbescherming en bos- en mensgerichte natuur.

De legenda-eenheid EHS bevat de gebieden die in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (hierna: POL) als zodanig zijn aangeduid. Deze gebieden omvatten bestaande bos- en natuurgebieden en te ontwikkelen natuur- en beheersgebieden. Meer concreet gaat het hier om ecologisch water en beken met een specifiek ecologische functie (SEF-beken); Nationale Parken; natuurbeschermingsgebieden; waardevolle bossen en vogel- en habitatrichtlijngebieden. Het merendeel van het (ruimtelijk relevante) beleid met betrekking tot de omgang met de ecologische hoofdstructuur is op nationaal en provinciaal niveau vastgelegd en wordt door de gemeente Gennep gerespecteerd. De Robuuste Ecologische Verbindingszone (REVZ) tussen Schinveld en Mook is doorvertaald en begrensd op perceelsniveau. Er bestaat, in het kader van deze REVZ, het voornemen om een ecoduct te realiseren over de A77 bij Heijen. Als gevolg van een recent kabinetsstandpunt (eind 2010) staat de begrenzing van de EHS en de REVZ momenteel ter discussie.

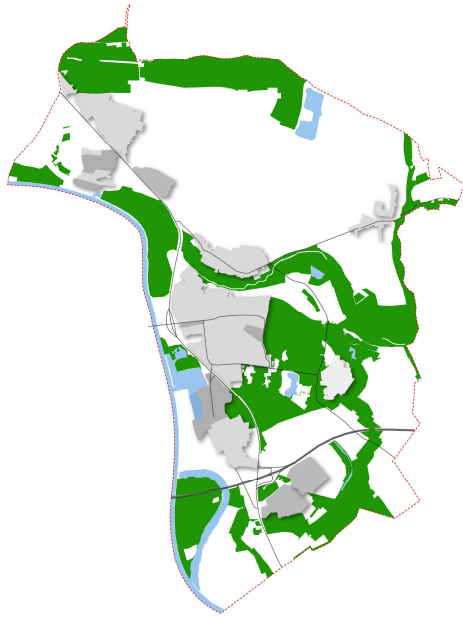
In het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) wil de gemeente aan de noordkant van Gennep, in de zone tussen de Ringbaan, Langehorst en de voet van de stuwwal, het project Koningsven realiseren.

Voor ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden aantasten of de nagestreefde natuurontwikkeling belemmeren geldt het 'Nee-tenzij regime'. Wanneer een ingreep toch plaats vindt, wordt compensatie toegepast. De provincie Limburg heeft de 'Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden' opgesteld. Deze dient ervoor te zorgen dat het areaal aan natuurgebieden en de kwaliteit van de natuur onveranderd blijft. Als door een ingreep bijvoorbeeld voor stedelijke ontwikkeling of infrastructuur natuur verloren gaat, moet deze met behulp van een compensatieplan elders worden hersteld.

De EHS gebieden dienen toegankelijk te zijn voor recreatief medegebruik en voorzien van recreatieve routestructuren. Ook behoud en ontwikkeling van landschappelijke waarden, zoals visueel-ruimtelijke en cultuurhistorische, zijn van belang.

In nieuwe natuurgebieden is geen uitbreiding en nieuwsvestiging van agrarische bebouwing mogelijk.

In het algemeen geldt voor ontwikkelingen in de EHS dat altijd sprake is van maatwerk.

Ecologische hoofdstructuur

Ontgrondingen

In aansluiting op het Rijk, ziet ook de provincie af van een verdere voortzetting van het als overheid planmatig selecteren en aanwijzen van winplaatsen en winzones voor ontgrondingen. De reeds aangewezen gebieden blijven bestaan en ook het vergunningenbeleid blijft in stand. Voor eventuele nieuwe gebieden waar ontgrondingen aan de orde kunnen zijn, wordt het initiatief gelaten aan de markt, waarbij ontgrondingen geen doel op zichzelf meer zijn, maar in dienst moeten staan van de ruimtelijke en planologische ontwikkeling ter plaatse.

Project Koningsven

Een project met een grote impact binnen de gemeente Gennep is het project Koningsven, dat onderdeel is van en bijdraagt aan de Lob van Gennep. Het project ziet met name op:

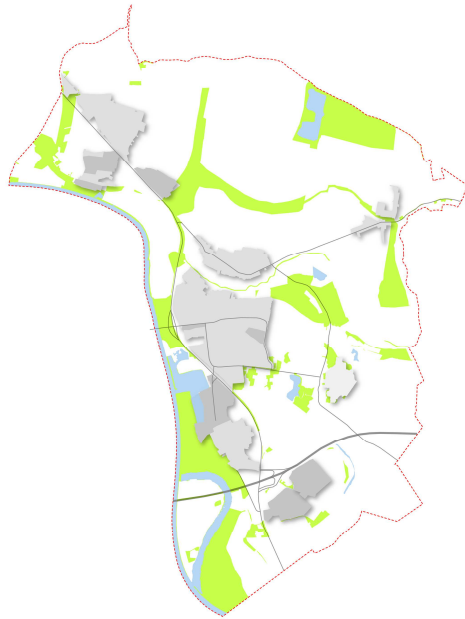
- een spoedige/versnelde realisering van ruim 200 ha hoogwaardige natuur (EHS);
- een bijdrage aan regionale grondstoffenvoorziening (zand & grint);
- een impuls aan versterking van toeristisch-recreatieve kansen;
- een bijdrage aan herstructurering van de landbouw;
- een economische impuls voor de regio;
- een vergroting van het waterbergend vermogen.

2.3 Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) (Perspectief 2)

De Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) omvat voornamelijk landbouwgebieden en gebieden die niet in de EHS zijn opgenomen, maar wel belangrijke natuurwaarden hebben. Behoud en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden zijn richtinggevend voor deze gebieden. Het in stand houden van een goede toeristisch-recreatieve structuur en een op landschap georiënteerde landbouw horen daar eveneens bij.

De POG vormt samen met de EHS in een belangrijk onderdeel van het extensiveringsgebied voor de intensieve veehouderij. Reeds aanwezige grondgebonden landbouw en toeristische voorzieningen kunnen zich (wel) ontwikkelen.

De provinciale ambities voor het ontwikkelen van een veerkrachtig en duurzaam watersysteem richten zich op het herstel van de sponswerking en natte natuur, het bevorderen van de waterkwaliteit van grond- en oppervlaktewater, het behouden van een duurzame drinkwatervoorziening en het vergroten van de veiligheid ten aanzien van overstromingen langs de Maas.

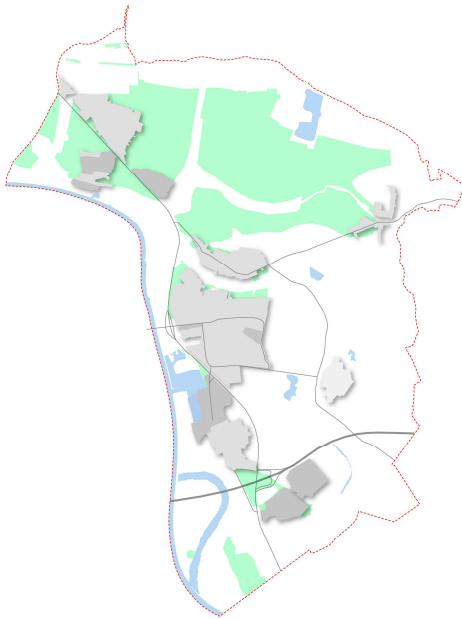

Provinciale Ontwikkelingszone groen

2.4 Veerkrachtige watersystemen (Perspectief 3)

Deze ambities komen met name tot uitdrukking in de betreffende gebieden die specifiek hiervoor zijn aangeduid in het POL. Dit zijn voornamelijk open grondgebonden landbouwgebieden. De ontwikkeling van een functie is in een dergelijk gebied alleen mogelijk als het aansluit op en ruimte biedt aan voldoende veerkrachtige watersystemen voor de opvang van hoge waterafvoeren, het bestrijden van watertekort en verdroging en het voorkomen van erosie. In deze gebieden is grondgebonden landbouw en recreatie mogelijk. Niet-grondgebonden landbouw komt lokaal ook voor. In het Maasdal vormt de Beleidslijn Grote Rivieren voor gebieden in dit perspectief een belangrijk regulerend instrument, zoals voor de Lob van Gennepe.

De veerkrachtige watersystemen vormen een belangrijke continuïteit in het landschap, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch.

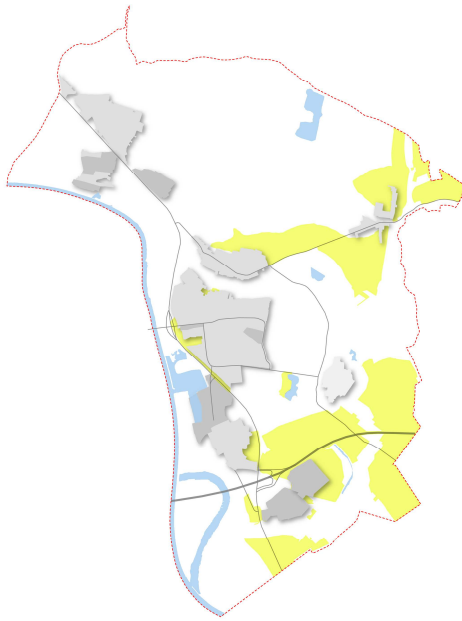
Veerkrachtige watersysteem

De gemeente Gennep wil het jonge cultuurlandschap in het noorden van de gemeente, dat grotendeels is aangeduid als gebied voor het ontwikkelen van een veerkrachtig en duurzaam watersysteem, zoveel mogelijk open houden. Dat wil zeggen dat hier nieuwe bebouwing zoveel mogelijk beperkt dient te worden. In het jonge cultuurlandschap zijn wel de minst kwetsbare natuurlijke waarden aanwezig. Hier is wellicht alles overwegende de beste plek om uitbreiding en inplaatsing van grondgebonden veehouderijbedrijven toe te laten. De gemeente kiest ervoor in deze de projectnota Lob van Gennep te volgen. Een zorgvuldige en goede landschappelijke inpassing is daarbij voorwaarde. Voor bestaande bedrijven moet volgens de gemeente ruimte voor uitbreiding van de bouwkaal zijn. Hierbij dient maatwerk geleverd te worden.

2.5 Vitaal landelijk gebied (Perspectief 4)

Met respect voor de aanwezige kwaliteiten wordt de inrichting en ontwikkeling van deze gebieden in belangrijke mate bepaald door de landbouw. De ambities voor een perspectiefvolle landbouw richten zich, met name in deze gebieden, op het verbeteren van de (ruimtelijke) structuur van grondgebonden landbouw en intensieve veehouderij. Daarnaast wordt ingezet op de onderwerpen kennis en innovatie, het bevorderen van duurzame productie en het bijdragen aan milieukwaliteit en klimaat.

Voor de niet-grondgebonden landbouw (intensieve veehouderij en glastuinbouw) wordt gestreefd naar herstructurering en concentratie. De provincie heeft (in gevolge de Reconstructiewet) het landelijk gebied van Noord- en Midden-Limburg opgedeeld in drie gebiedstypen: extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwonwikkelingsgebieden (LOG's). Binnen de gemeente Gennep zijn geen LOG's aangewezen. De extensiveringsgebieden bestaan voornamelijk uit natuurgebieden en de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG). In extensiveringsgebieden wordt de intensieve veehouderij (op de lange termijn) afgebouwd.

Vitaal landelijk gebied

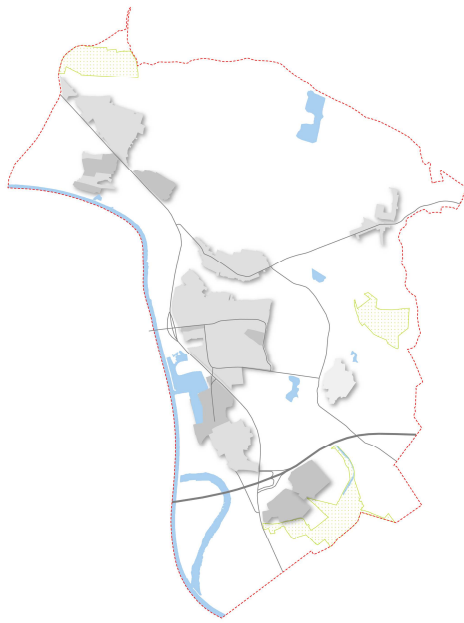
Het grootste deel van het vitaal landelijk gebied, zoals dat in het POL is opgenomen, binnen de gemeente Gennep is aangeduid als verwevingsgebied. In deze gebieden is ruimte voor verschillende functies, waarbij de verschillende functies naast elkaar voor (kunnen) komen, zonder elkaar te hinderen, en elkaar bij voorkeur versterken. Het is essentieel dat de (grondgebonden) landbouw voldoende ontwikkelingsruimte heeft en houdt in deze gebieden.

Een belangrijk uitgangspunt voor het gehele buitengebied is het versterken van de plattelandseconomie, door, onder voorwaarden, nieuwe economische dragers toe te laten in bestaande bebouwing. De voorwaarden richten zich op het voorkomen van negatieve effecten of beperkingen op de omgeving en een goede landschappelijke inpassing en eventueel sloop. De voorkeur gaat uit naar hergebruik door de sector zelf. Indien dat niet mogelijk is, komen andere functies, zoals wonen, toerisme en zorg, in beeld, mits daarbij sprake is van een kwaliteitsverbetering.

2.6 Natura 2000-gebieden

Binnen de gemeente Gennep maken drie gebieden onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Dit betreffen de Natura 2000-gebieden Sint-Jansberg (in het noorden), Zeldersche Driessen (in het oosten) en Maasduinen (in het zuiden).

In Natura 2000-gebieden moeten de leefgebieden van de van belang zijnde vogel- en habitatsoorten worden beschermd. Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen.

Natura2000-gebieden

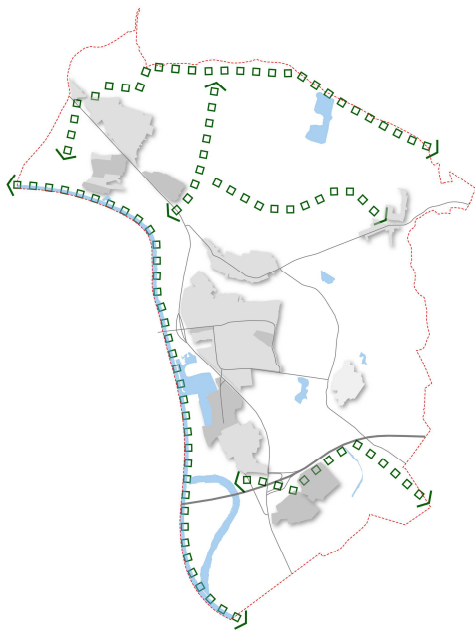
Deze gebieden kennen bijzondere ecologische, cultuurhistorische of archeologische waarden. Het beleid richt zich op behoud, bescherming en ontwikkeling van de daar aangetroffen kwaliteiten. Bebouwing is er niet toegestaan. Nieuwe plannen, projecten of handelingen binnen en in de nabijheid van deze gebieden die significant negatieve gevolgen kunnen hebben voor de natuur zijn niet toegestaan, tenzij er geen reële alternatieven beschikbaar zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

2.7 Ecologische verbindingszone

Wat natuur betreft zijn in het POL ecologische verbindingszones aangewezen. In 2020 dient een robuuste ecologische structuur gerealiseerd te zijn, inclusief de benodigde ecologische verbindingen. In Gennep gaat het hier om de robuuste verbinding Mook-Schinveld, zoals deze in ook navolgende figuur is weergegeven. Deze verbinding is, op lokaal niveau, verder geconcretiseerd en begrensd.

Naast deze verbinding, zijn ook de Kleefsebeek, de Kroonbeek, de Tielebeek, de Aal-donksebeek en (de uiterwaarden van) de Maas aangewezen als ecologische verbindingszones. Voor deze gebieden is of wordt op korte of langere termijn de ontwikkeling ten behoeve van natuurlijke en ecologische doelstellingen nagestreefd.

Op basis het onlangs genomen besluit van het Rijk om de financiering van de Ecologische Hoofdstructuur om te buigen, worden de ecologische verbindingszones mogelijk herijkt en opnieuw begrensd. Medio 2011 wordt een definitieve begrenzing verwacht van de EHS en de Robuuste Ecologische Verbindingszone (REVZ).

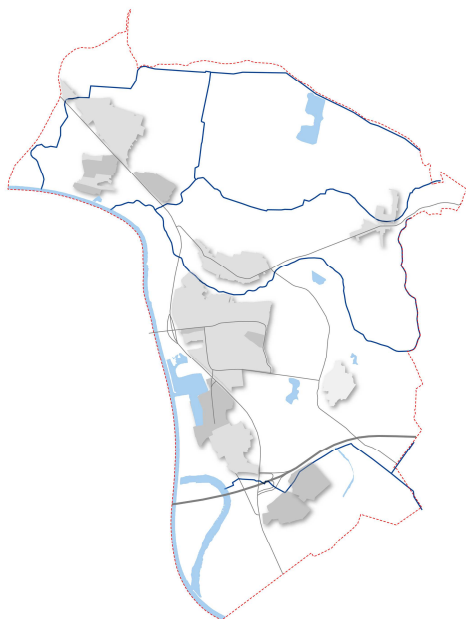
Ecologische verbindingzone

2.8 Ecologisch water

Beekdalen kunnen bij het bevorderen van de ‘natuurlijkheid’ en ‘verscheidenheid’ van het ecosysteem een belangrijke rol vervullen. Een aantal beken op het grondgebied van Gennep is aangewezen als ‘beek met specifiek ecologische functie’ of als ecologisch water. De meeste beken vormen tevens een ecologische verbindingzone. In Gennep zijn dat de (rivier) Niers, de Kleefsebeek, de Tielebeek, de Kroonbeek en de Aaldonksebeek. De Kleefsche beek heeft te maken met droogvallen. Bij de Tiele- en Kroonbeek zijn hermeandering en vismigratie belangrijke verbeterpunten.

In beken met een natuurfunctie wordt met prioriteit het hoogste ecologische kwaliteit-niveau nagestreefd, via de realisatie van natuurlijke, systeemeigen processen. Aanleg van meander- en inundatiezones, opheffen van ecologische barrières (onder andere vismigratie) en natuurlijk oeverbeheer dragen bij aan het vasthouden, bergen en vertragen van de waterafvoer en het verminderen/afvlakken van piekafvoeren. De ecologische verbindingzones, met name de Kroonbeek en de Tielebeek, dienen daarnaast ook om recreatieve verbindingen te realiseren.

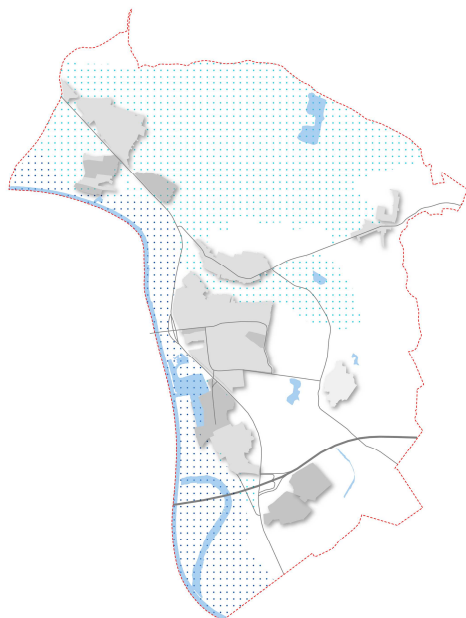
Het water in het buitengebied van Gennep is door ontwatering op sommige plaatsen verdwenen. De gemeente wil oude waterlopen meer laten terugkeren.

Ecologisch water

2.9 Beleidslijn Grote Rivieren: stroomvoerend regime/bergend regime

De beleidslijn Grote Rivieren is opgesteld door het rijk en bevat een kader voor het beoordelen van de toelaatbaarheid – vanuit ruimtelijk en rivierkundig oogpunt – van nieuwe activiteiten in het rivierbed van de grote rivieren. Uitgangspunt is het waarborgen van een veilige afvoer en berging van rivierwater onder normale en onder maatgevende hoogwaterstanden. Op het grondgebied van de gemeente Gennep geldt de beleidslijn in het rivierbed van de Maas.

Beleidslijn grote rivieren

Stroomvoerend regime

Langs de Maas geldt het stroomvoerend regime. Dit regime biedt slechts de mogelijkheid om toestemming te geven aan riviergebonden activiteiten. Niet-riviergebonden activiteiten zijn alleen mogelijk als er sprake is van hergebruiken van bestaande gebouwen of als er met rivierverruimingsmaatregelen 'per saldo meer ruimte' wordt geboden. In Gennep worden de kaden verhoogd tot een beschermingsniveau van 1:250 jaar. De wijze van aanpassen en verhogen van de kaden is beschreven in het Kadeplan. Het plan voorziet in de verhoging van bestaande kaden en de aanleg van nieuwe kaden bij onder meer Gennep Het Kadeplan is, grotendeels gerealiseerd.

Bergend regime

Rond Ottersum en Milsbeek ligt de 'Lob van Gennep'. Dit gebied is bij een hoogwatersituatie van belang voor de berging van rivierwater. Toch is er voor gekozen het hele gebied te omkaden. Net als op andere plekken wordt hier de overstromingskans teruggebracht naar een overstroming in de 250 jaar. Treedt er echter een hoogwatersituatie op, die volgens de berekeningen eens in de 1.000 jaar voorkomt, dan wordt waterinstroom in de 'Lob van Gennep' juist bevorderd door een deel van de kade weg te halen. De Lob wordt in dit geval benut als noodoverloopgebied. Zo treedt in de Maas waterstandsverlaging op en wordt de druk op de kaden bij noordelijker gelegen woongebieden verminderd. De functie als eventueel bergingsgebied betekent dat bij ruimtelijke ontwikkelingen het waterbergend vermogen van het gebied als geheel minimaal gelijk moet blijven, maar liever nog toe moet nemen.

2.10 Plattelandskern Noord- en Midden-Limburg

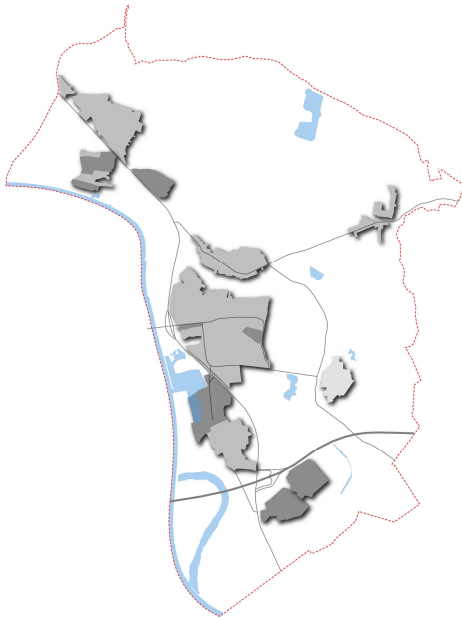
In het POL zijn alle kernen binnen de gemeente Gennep aangeduid als plattelandskern. Bij een plattelandskern is ruimte voor de opvang van de woningbehoefte van de eigen bevolking. Ten behoeve van voorliggende structuurvisie is, binnen de gebieden die zijn aangewezen als plattelandskern, onderscheid gemaakt in woongebieden, bedrijventerreinen en overige functies (Stichting Dichterbij).

Woongebied

Het beleid voor de (woon)kernen is gericht op het versterken van de leefbaarheid (mede in verband met de verwachte krimp na 2026). Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar de toepasbaarheid brede scholenconcept. Belangrijke uitgangspunten zijn het streven naar een sociaal betrokken samenleving en het bouwen naar behoefte in de kernen.

De kern Gennep beschikt over een, naar verhouding tot het inwonertal, uitgebreid winkelaanbod. Gezien de herontwikkelingsopgaven, is een speciaal programma voor de kern Gennep geformuleerd, gericht op het versterken van de bestaande structuur en het voorkomen van verdere versnippering/verrommeling. Twee prominente projecten zijn woon-zorgboulevard Op de Logte en de woonwijk Heikant in de kern Gennep. In het kader van eerstgenoemde project wordt het gebied aan de Brugstraat opnieuw ingericht als een nieuwe wijk met een gevarieerd en afgestemd aanbod op het gebied van wonen, zorg en welzijn. De karaktereigenschappen van de wijk zorgen ervoor dat het bij uitstek prettig vertoeven is voor de fysiek en/of geestelijk zwakkere in de samenleving.

De woningen in Heikant zijn gedeeltelijk bestemd voor mensen met een verstandelijke beperking. In de plannen zijn ook een multifunctionele ruimte, kantoorruimte en dagactiviteitencentra opgenomen. Daarmee ontstaat een moderne, nieuwe wijk voor jong en oud met diverse woonvormen.

Plattelandskern Noord- en Midden Limburg

Bedrijventerrein(en)

Alle bestaande bedrijventerreinen, met uitzondering van de Moutstraat, zijn opgeknapt. De gemeente Gennep wil de kwaliteit van de bedrijventerreinen op peil houden en de onderlinge samenhang en profilering versterken. De gemeente ontwikkelt op dit moment bedrijventerrein De Brem. Bedrijventerrein De Brem biedt binnen de gemeentegrenzen vooral ruimte aan industriële bedrijvigheid en logistieke dienstverlening en is te kenmerken als een kleinschalig, duurzaam en innovatief bedrijventerrein.

Overig (Stichting Dichterbij)

Het terrein van Stichting Dichterbij aan de Siebengewaldseweg krijgt een andere invulling. De exacte invulling is nog niet bekend. Gedacht wordt aan (een combinatie van) zorg, medisch, bedrijvigheid (diensten), educatie, recreatie en toerisme, sport en natuur en landschap.

2.11 Contouren Wonen

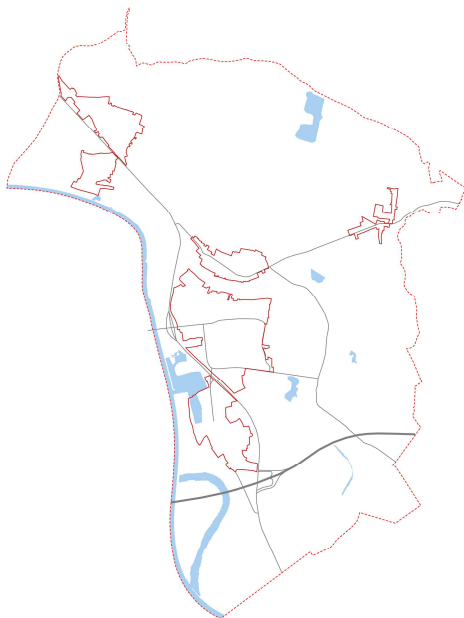
Op het gebied van woningbouw geldt het provinciale contourenbeleid. In Noord- en Midden-Limburg kan, onder voorwaarden, sprake zijn van uitbreidingslocaties aansluitend aan de contour rondom de plattelandskernen.

Daarbij is voor locaties buiten de contouren, naast een kwalitatief goede landschappelijke inpassing, een financiële bijdrage ten behoeve van kwaliteitsverbeterende maatregelen vereist. Wat die kwaliteitsbijdrage moet zijn, is uitgewerkt in hoofdstuk 3.

De gemeente Gennep heeft de contouren voor wonen uitgebreid met de locatie van woongebied Logterberge bij de kern Gennep.

In het algemeen moet er in de gemeente Gennep rekening worden gehouden met toekomstige bevolkingskrimp, vergrijzing en ontgroening.

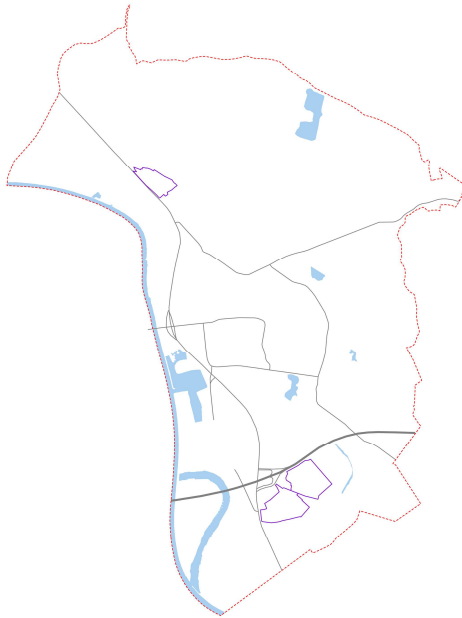
In het buitengebied is geen plaats voor nieuwe woningen, behoudens in bestaande bebouwing of behoudens het aantal woningen gelijk blijft dan wel minder wordt.

Contouren wonen

2.12 Contouren Werken

De provinciale ambitie is te zorgen voor voldoende ruimte om de dynamiek van het gevestigde bedrijfsleven te faciliteren en om de komst van nieuwe bedrijven naar Limburg mogelijk te maken. De beschikbaarheid van bedrijventerreinen vormt een belangrijk element in het Limburgse vestigingsklimaat.

Contouren werken

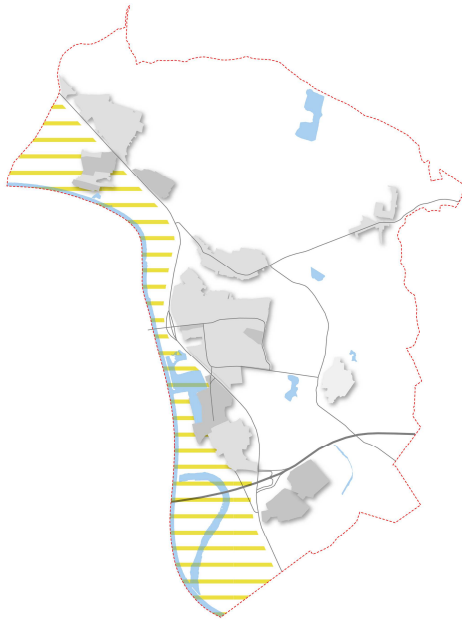
Door het vertrek van bedrijven uit steden en dorpen, door het vertrek van bedrijven vanaf het platteland, alsmede door de autonome ontwikkeling van de sector, is er een afnemende, maar vrijwel continue behoefte aan bedrijventerreinen. Vanuit het oogpunt van zuinig ruimtegebruik verdienen herstructurering en revitalisering van bestaande en verouderde bedrijventerreinen de voorkeur boven uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen.

Om dit beleid (extra) kracht bij te zetten, gelden ook voor bedrijventerreinen, analoog aan woongebieden, contouren, die door de provincie zijn vastgesteld. Het behouden van de kwaliteit van bedrijventerreinen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en bedrijfsleven, die met name via parkmanagement te realiseren is.

Naast de huidige (De Drie Kronen & De Grens) en toekomstige (De Brem) bedrijventerreinen die op de beleidskaart zijn opgenomen, zijn binnen de gemeente Gennep ook de volgende bedrijventerreinen aanwezig: Hoogveld & De Groote Heeze (Heijen), Ovenberg (Milsbeek) en Brabantweg & De Heij (Gennep). Deze zijn binnen de contouren van de betreffende kernen opgenomen.

2.13 Sleutelproject Maasdal

Het Maasdal is een belangrijke drager van de kwaliteit van de regio, en als zodanig ook als Sleutelproject opgenomen in de Regiovisie. Het Maasdal met de Maas moet beleefbaar worden en ruimte bieden aan landschappelijk kleinschalige landbouw. Bovendien gelden hier maatregelen ten behoeve van de waterveiligheid en voor natuurontwikkeling (EHS). Dat vraagt om een integrale aanpak, waarbij functies met elkaar gecombineerd worden, met als doel het Maasdal als één samenhangend gebied te zien, waarin een optimum moet worden gevonden tussen de verschillende deelbelangen. Recreatie is in het Maasdal, vanwege het kleinschalige karakter, goed te combineren met andere functies.

Sleutelproject Maasdal

De landbouw in het Maasdal is kleinschalig (landschappelijk), gericht op verbreding (natuurbeheer, zorg, toerisme). Zij is op de lage delen van het Maasdal extensief (grazers) en intensiever naar mate de gronden hoger liggen.

Landbouw 'beheert' een groot deel van het Maasdal en is goed te combineren met natuurbeheer en extensief toerisme.

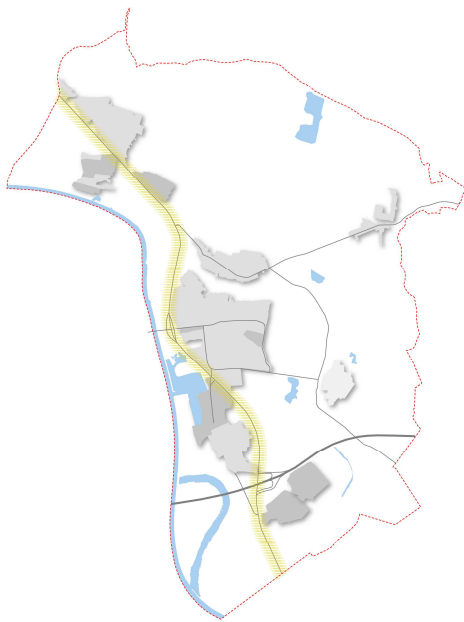
Het streven voor het stroomgebied van de Maas is het zoveel mogelijk verplaatsen van intensieve, niet-grondgebonden functies. Het gebied moet meer ruimte aan water gaan bieden, mede dankzij de verhoogde kades. Zo worden woon- en werkgebieden beschermd tegen hoogwaterpieken. Er is en wordt een robuuste ecologische structuur gecreëerd en er ontstaat een aangepaste en attractieve structuur voor de grondgebonden landbouw en de recreatie.

Onderdeel van de natuurlijke en recreatieve structuur vormt het Maasheggenlandschap. In samenwerking met vijf Brabantse gemeenten en de provincie Noord-Brabant zijn plannen ontwikkeld om het Maasheggenlandschap te versterken. Uitbreiding van het patroon van Maasheggen is in principe in het gehele gebied wenselijk. Vanuit deze visie gaat de voorkeur in eerste instantie uit naar drie grote projecten, waarvan twee

(ook) van belang zijn voor de gemeente Gennep: het realiseren van een aaneengesloten vlechthegegebied (van minimaal 200 ha) en het herstellen van de relatie dorpsmaasheggen-Maas-maasheggen-dorp. De gemeente ziet de Maasheggen als een belangrijk cultuurhistorisch element in de gemeente.

2.14 Sleutelproject N271

De N271 is dé noord-zuidroute in de regio. Een mooie route met historie waaraan veel kernen liggen. Vanaf deze route toont de regio zich aan haar bezoekers en bewoners. De regio toont hier haar kracht door haar kwaliteiten zichtbaar en herkenbaar te maken en de ruimtelijke kwaliteit te verhogen.

Sleutelproject N271

In de Regiovisie, waarin de N271-Zone als Sleutelproject is opgenomen, is nadrukkelijk gesteld dat de weg de potentie heeft om als het ‘uithangbord’ te fungeren van alles wat de regio te bieden heeft. Niet alleen als drager van verkeer en vervoer, maar juist in de combinatie hiervan met ondersteunende voorzieningen, het zichtbaar maken van de huidige cultuur en de cultuurhistorie van de streek langs deze weg en van de landschappelijke kwaliteiten. Deze route kan zo faciliterend zijn aan de uitbouw van het recreatief en toeristisch potentieel van de regio en tegelijkertijd een waarborg zijn voor de bereikbaarheid van het gebied. Ten behoeve hiervan zijn de volgende, concrete maatregelen voorgesteld:

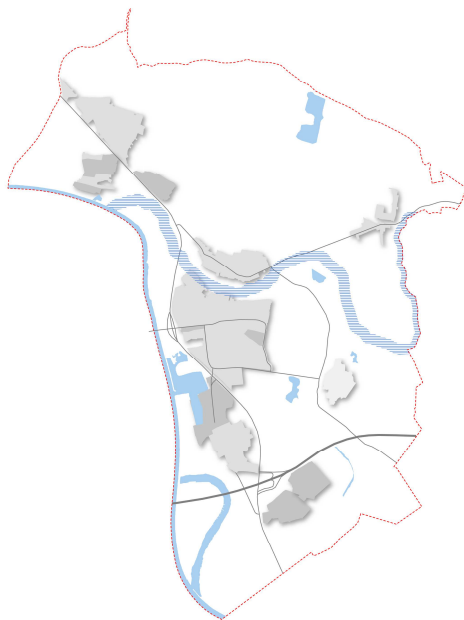
- Het herstel van het karakteristieke laanprofiel en het voltooiën van de fietsroute van noord naar zuid.
- Het verlagen van de snelheid van 100 naar 80 km/uur en bij de kernen naar 50 km/uur, waarbij de oversteekbaarheid veiliger wordt gemaakt.
- De kruisingen met de oost-westverbindingen zijn de dragers van het toeristisch-recreatieve netwerk en zullen als zodanig worden ingericht.

- De ruimtelijke kwaliteit van de kernen aan de N271 moet hoger, met prioriteit voor de hoofdkernen. Vanaf de N271 moet de kwaliteit zichtbaar zijn: Gennep vitale vesting/Keramiekstad Gennep.
- De landschappelijke etalage, waarbij vanaf de N271 de Maas, het Maasdal, de Mookerhei/St. Jansberg, Niersdal en Maasduinen zichtbaar worden gemaakt. De landschappelijke etalage dient vooral ook de diversiteit van het gebied te weerspiegelen.
- Een nieuwe, directe aantakking voor bestemmingsverkeer richting Center Parcs Heijderbos op de N271.

2.15 Natuurlijke inrichting Niers

Na(ast) de Maas, is de Niers een belangrijke rivier op het grondgebied van Gennep. In samenwerking met Duitsland wordt gestreefd naar een natuurlijke inrichting van de Niers. Doel is het verbeteren van de waterhuishouding, de waterkwaliteit en het ontwikkelen van een ecologisch waardevol rivierdal dat een belangrijke natuurlijke verbinding vormt tussen de aangrenzende grote natuurgebieden als het Reichswald en het Maasdal. Het beleid is nader uitgewerkt in het hoofdrapport Grensoverschrijdend Beekdalontwikkelingsproject Niersdal. De gemeente heeft als doel de natuur van het Niersdal en de Zeldersche Driessen op elkaar aan te sluiten en toegankelijk te maken voor wandelaars en fietsers. Zo is ook voorzien dat over de Niers bij de Hamsche Bruch (Duitsland) een oversteek wordt gerealiseerd voor recreatief langzaam verkeer.

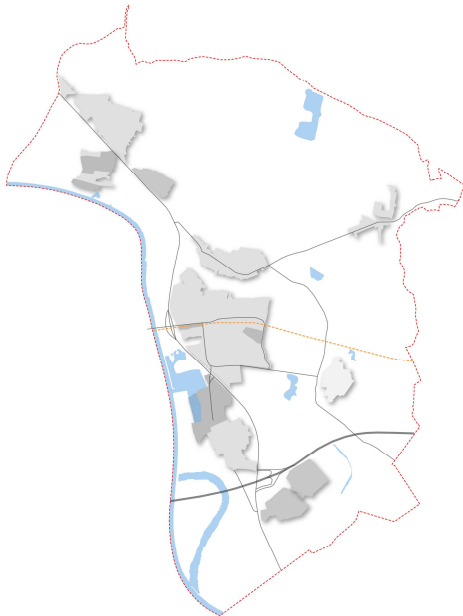
De benodigde maatregelen hiervoor zijn in Gennep grotendeels reeds uitgevoerd, door aanleg van de Stadsniers en de daarbij behorende poelen.

Natuurlijke inrichting Niers

2.16 Duits Lijntje

De spoorlijn Boxtel - Wesel, ook wel het Duits Lijntje of Boxteler Bahn genoemd, is een voormalige spoorlijn van de Noord-Brabantsch-Duitse Spoorwegmaatschappij (NBDS). De lijn verbond het Duitse Wesel met het Nederlandse Boxtel via onder meer Gennep.

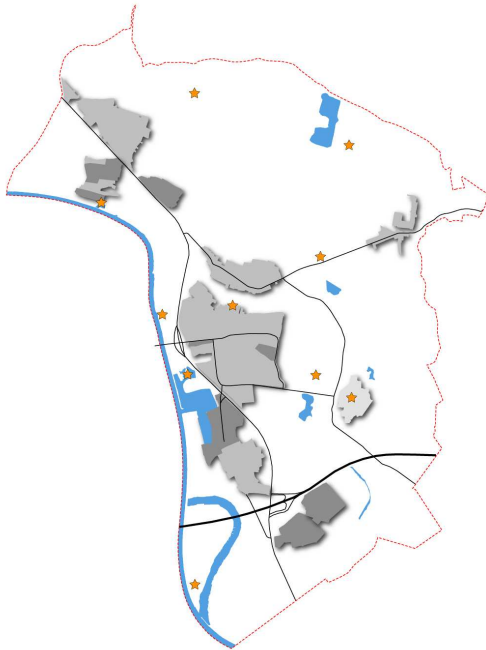
Duits lijntje

In 1950 beëindigde de NS het laatste stukje personenverkeer op de lijn Boxtel – Uden. In 1972 werd het goederenvervoer op het stuk Mill – Gennep beëindigd. Intussen was bij Gennep, naast de spoorbrug, een verkeersbrug aangelegd. De laatste trein was de zogenaamde leutexpres tijdens het carnaval van 1971, waarna de spoorbrug ontmanteld werd.

Conform de visie voor de ontwikkeling van het Duits Lijntje zijn de centrale thema's voor deze voormalige spoorverbinding: ecologie, cultuurhistorie en recreatie(ve route) en toerisme. Voor Gennep zijn zeven concrete project(idee)en opgenomen, zonder directe ruimtelijke impact. De nadruk ligt voor Gennep op grensoverschrijdende samenwerking. Naast ruimtelijke impact, door haar aanwezigheid, biedt (het voormalige tracé van) het Duits Lijntje ook aanknopingspunten voor natuurlijke, cultuurhistorische en recreatieve ontwikkelingen.

2.17 Toeristische potentie

De essentie van het toeristisch beleid binnen de gemeente Gennep is om het toerisme uit te laten groeien tot een nog belangrijkere economische pijler in de gemeente Gennep.

Toeristische potentie

In de regio is sprake van een toenemend aantal overnachtingen en bestedingen. Gennep biedt echter weinig variatie aan verblijfsmogelijkheden. Er zijn mogelijkheden om zowel het dagtoerisme als het verblijfstoerisme te bevorderen. Gennep heeft een aantal gevestigde culturele tradities (pottenbakkers en kunstenaars), waarmee ze zich duidelijker zou kunnen profileren dan tot op heden gebeurt. Center Parcs trekt wel toeristen naar de regio, maar ligt geïsoleerd, in de zin dat er geen noodzaak is om van het terrein af te gaan. De mogelijkheden van waterrecreatie worden nog niet ten volle benut; de relatie met de rivieren de Maas en de Niers kan nog aanzienlijk worden versterkt. Ook het aantal recreatieve fietsroutes binnen de gemeente zelf kan nog worden uitgebreid, vooral bij de nadere ontwikkeling van het buitengebied.

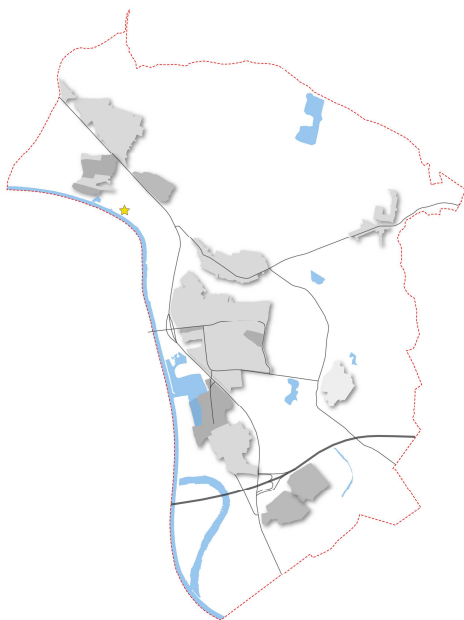
Goede bereikbaarheid is een sleutel tot succes om mensen naar Gennep te laten komen. De ligging nabij de autosnelwegen (A77 en A73) is gunstig. De N271 biedt een verbindingsschakel tussen de toeristisch-recreatieve voorzieningen in Noord-Limburg. Ook ligt Gennep op geringe afstand van publiektrekkende steden, zoals Kleef en Nijmegen. Verder doorkruist het Pieterpad de gemeente, zodat wandelaars naar Gennep komen. Ook het Maasheggenlandschap, dat zich met name in het zuidwestelijke gedeelte van de gemeente bevindt, heeft grote toeristische potentie.

Grootschalige toeristisch-recreatieve ontwikkelingen zijn in de gemeente Gennep nauwelijks mogelijk. Het cultureel podium Roepaen-terrein, het Zuidereiland (hotel), de loswal bij Gennep, het Niersdal ten noorden van het historisch centrum van Gennep en de haven in Milsbeek bieden mogelijkheden voor kleinschaligere ontwikkelingen. Andere potentiële projecten zijn het Duits lijntje, het voormalige MOB-terrein, een jachthaven bij Gennep, baksteenbedrijf bij Milsbeek, De Banen en Koningsven-De Diepen. Door de aanleg van nieuwe recreatieve routes aan de voet van het Reichswald wordt het gebied (deels) ontsloten voor (extensief) recreatief medegebruik.

Binnen de gemeente zijn weinig locaties aanwezig waar grootschalige recreatieterreinen kunnen worden opgericht. Het terrein van Stichting Dichterbij (locatie Ottersum) lijkt de enige plek in de gemeente te zijn die hiervoor in aanmerking komt. Voornoemde locaties zijn op het kaartbeeld aangeduid als plaatsen met 'toeristische potentie'. De concentratie van locaties met toeristische potentie aan de (zuid)westzijde van de gemeente biedt mogelijkheden tot het verbinden en gezamenlijk ontwikkelen van initiatieven.

2.18 Genneperhuis

Op de landtong waar Maas en Niers samenvloeien heeft het roemruchte Genneperhuis gestaan. Dit was een burcht die de thuisbasis vormde voor de Heren van Gennep. Later kwam de burcht in bezit van Hertog van Kleef en is de burcht in handen geweest van Duitse, Spaanse, Hollandse en Franse krijgsheren.

Genneperhuis

In 1710 werd de vesting opgeblazen en lange tijd was er alleen een verhoging in het weiland te zien, begroeid met struiken en bomen. Op dit moment zijn de muurresten van de ruïne weer zichtbaar en is het grachtenstelsel opnieuw uitgegraven. Bovendien is het terrein toegankelijk gemaakt voor bezoekers. Via een wandelpad kan de voormalige burcht worden bezocht, terwijl een fietspad toegang geeft tot de hoornwerken (kroonwerken). Hierdoor zijn zowel de landschappelijke als cultuurhistorische waarde van het gebied (beter) beleefbaar geworden.

Het gebied heeft de mogelijkheid nog nader ontwikkeld te worden vanuit het perspectief van toerisme, recreatie en cultuurhistorie, al dan niet gecombineerd met ontwikkelingen op het gebied van natuur en landschap.

3 Gemeentelijk kwaliteitsmenu

3.1 Inleiding

De gemeente Gennep staat open voor nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied. Een modern en dynamisch buitengebied vraagt tenslotte om ruimte voor verandering. Tegelijkertijd is het van belang aandacht te hebben voor de bescherming en verbetering van de karakteristieken van het buitengebied. De gemeente kiest daarom voor een benadering waar ontwikkelingen binnen flexibele kaders worden toegestaan indien de kwaliteiten van het buitengebied er ook mee vooruit gaan. Deze benadering sluit aan bij de systematiek van het 'Limburgse kwaliteitsmenu'.

Het grondprincipe van het gemeentelijk (en provinciaal) kwaliteitsmenu (GKM) is, dat bepaalde ontwikkelingen in het buitengebied ter plaatse leiden tot verlies aan omgevingskwaliteit, hetgeen dient te worden gecompenseerd door een kwaliteitsbijdrage. De kwaliteitsbijdrage wordt ingezet om de omgevingskwaliteit te versterken. Het doel is dat per saldo daarmee de kwaliteit toeneemt. Het GKM is van toepassing op 'grotere' ontwikkelingen in het buitengebied. Het gaat om ontwikkelingen die niet rechtstreeks of via een flexibiliteitsbepaling zijn toegestaan in het vigerende bestemmingsplan. Veel kleinere ontwikkelingen kunnen hierdoor vaak zonder toepassing van het GKM door gang vinden.

In navolgend overzicht en bijbehorende paragrafen is weergegeven op welke manier het gemeentelijk kwaliteitsmenu werkt. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de bijlage van de structuurvisie.

- 1 Definitie: Het GKM is van toepassing indien de ontwikkeling buiten de dorpscontouren valt en niet past binnen het geldende bestemmingsplan.
- 2 Plaatsbepaling: De locatie in het buitengebied is bepalend voor de planologische toelaatbaarheid van de ontwikkeling en de manier waarop kwaliteitsverbeterende maatregelen ingezet kunnen worden.
- 3 Waardering: Per type ontwikkeling is aangegeven in hoeverre deze past binnen het betreffende deelgebied. Er zijn drie mogelijkheden:
 - a De gemeente staat in principe positief tegen een dergelijke ontwikkeling in het deelgebied (groene kleur in de matrix).
 - b De gemeente staat in principe neutraal tegen een dergelijke ontwikkeling in het deelgebied (blauwe kleur in de matrix).
 - c De gemeente staat in principe negatief tegen een dergelijke ontwikkeling in het deelgebied (oranje kleur in de matrix).
- 4 Kwaliteitsverbetering: Een ontwikkeling kan pas rekenen op planologische medewerking op het moment dat een passende kwaliteitsverbetering van het buitengebied gegarandeerd is. Van verbetering is pas sprake als deze de juiste waarde vertegenwoordigt, en past binnen de kwaliteitsdoelstellingen van de gemeente. Deze zijn geformuleerd in de bijlage en kunnen bestaan uit kwaliteitsverbeterende maat-

regelen op eigen terrein en/of een fondsbijdrage van waaruit ‘centrale’ kwaliteitsverbeterende projecten worden uitgevoerd. Een particulier initiatief dient dus gepaard te gaan met een concreet en gekwantificeerd voorstel voor kwaliteitsverbetering en/of een financiële bijdrage in het fonds.

- 5 Goedkeuring: Wanneer deze stappen doorlopen zijn en de gemeente/kwaliteitscommissie zich in de plannen/het initiatief kan vinden, dienen de afspraken in een overeenkomst vastgelegd worden, op basis waarvan realisatie plaats kan vinden. De realisatie van de tegenprestatie evenals het beheer dient in een planologisch besluit te zijn geborgd.

3.2 Definitie

De ontwikkelingen waar het kwaliteitsmenu betrekking op heeft, mogen niet rechtstreeks in het bestemmingsplan toegelaten zijn. Kwalitatieve voorwaarden kunnen alleen worden gesteld aan het (toch) bestaan van de ontwikkeling via de voorwaarden in het bestemmingsplan zelf bij binnenplanse wijzigingen óf via de structuurvisie (bij wijzigingen van bestemmingsplannen of nieuwe bestemmingsplannen). Deze voorwaarden kunnen betrekking hebben op een hoeveelheid te slopen bebouwing, een hoeveelheid te realiseren groen of een bedrag, waarmee specifieke projecten gerealiseerd worden.

De verschillende ontwikkelingsmogelijkheden zijn, grotendeels op basis van het provinciale Kwaliteitsmenu, onderverdeeld in tien zogenaamde ‘modules’. Hierna zijn de verschillende modules weergegeven, met in de bijlage een meer gedetailleerde beschrijving. Bij het gebruik van de modules geldt dat in eerste instantie de specifieke voorwaarden, zoals deze voor de betreffende module(s) gelden, gehanteerd worden. Wanneer deze geen uitkomst/mogelijkheden bieden, wordt gebruik gemaakt van de financiële tegenprestatie. Voor een tweetal modules geldt dat deze niet van toepassing zijn binnen de gemeente Gennep (de modules ‘Uitbreiding glastuinbouw’ en ‘Projectmatige woningbouw in uitleggebieden’). Beide genoemde ontwikkelingen zijn niet mogelijk/zullen niet voorkomen.

De modules zijn:

- 1 Nieuwe landgoederen
- 2 Gebiedseigen recreatie en toerisme
- 3 Niet-gebiedseigen recreatie en toerisme
- 4 Agrarische (nieuwvestiging en) uitbreiding
- 5 Uitbreiding glastuinbouw (niet van toepassing binnen Gennep)
- 6 Uitbreiding bedrijventerreinen
- 7 Uitbreiding solitaire bedrijven
- 8 Nieuwe (solitaire) woningen
- 9 Projectmatige woningbouw in uitleggebieden (niet van toepassing binnen Gennep)
- 10 Overige (gebouwde) functies

3.3 Plaatsbepaling

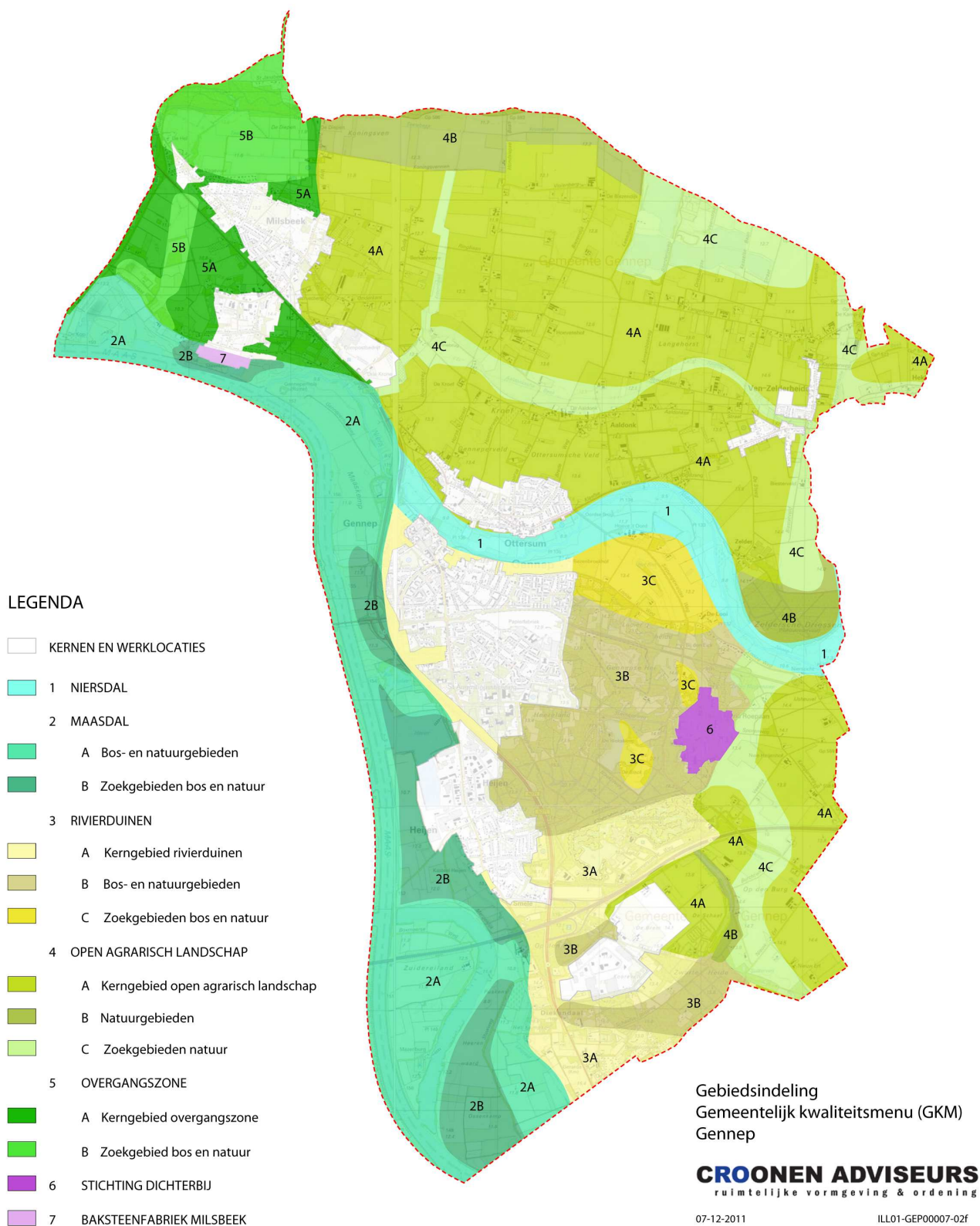
Omdat de ontwikkelingsmogelijkheden niet overal hetzelfde zijn en de omgeving(skwaliteit) ook van gebied tot gebied verschilt, is het grondgebied van de gemeente Gennep opgedeeld in 13 subdeelgebieden, geclusterd onder 7 (hoofd)deelgebieden. Bij deze indeling is gebruik gemaakt van het planologisch regime, de ontwikkelingsvisie en de landschappelijke kenmerken.

Bij de indeling van het buitengebied van Gennep is de gebiedsindeling uit het LOP als uitgangspunt genomen. De beleidslijnen uit het beleidskader komen qua begrenzing namelijk grotendeels overeen met de verschillende onderscheiden deelgebieden uit het LOP. De vijf deelgebieden uit het LOP (Niersdal, Maasdal, Rivierduinen, Open agrarisch landschap (inclusief stuwwal) en Overgangszone) zijn aangevuld met een zesde en zevende gebied, het terrein van Stichting Dichterbij en de baksteenfabriek bij Milsbeek. Voor deze terreinen gelden namelijk specifieke ontwikkelingsdoelstellingen.

Binnen de zeven deelgebieden is, waar relevant, onderscheid gemaakt naar 'Bos- en natuurgebieden' en 'Zoekgebied bos en natuur'. De bos- en natuurgebieden komen grotendeels overeen met de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Natura 2000-gebieden. Voor deze gebieden gelden vanwege de aanwezige natuurwaarden specifieke, beperkte ontwikkelingsmogelijkheden. Dit geldt in mindere mate ook voor de zoekgebieden voor bos en natuur. Voor deze gebieden gelden met name specifieke, beperkte kwaliteitsverbeterende maatregelen.

De (buiten)begrenzing van de verschillende deelgebieden is gebaseerd op specifiek (provinciaal) beleid, met name waar het gaat om de begrenzing van de kernen en de bedrijventerreinen. Voor de begrenzing van de kernen zijn de contouren, zoals opgenomen in de provinciale Contourenatlas, gehanteerd. De tussen de deelgebieden aanwezige grenzen worden niet als 'harde' grenzen gehanteerd. Wanneer een ontwikkeling plaatsvindt op relatief korte afstand van een grens (ca. 50 m) is het wenselijk ook andere, (mogelijk) relevante gebiedskarakteristieken, met bijbehorende maatregelen en ontwikkelingsmogelijkheden, bij de beoordeling te betrekken.

In de bijlage zijn de verschillende deelgebieden kort gekarakteriseerd, aan de hand van een puntsgewijze kenschets, geïllustreerd met fotomateriaal en karakteristieke schetsen/figuren.

3.4 Waardering

Per deelgebied is aangegeven of de grondhouding ten opzichte van de verschillende ontwikkelingsmogelijkheden (ingedeeld in zogenaamde ‘modules’) voor het betreffende gebied positief (groen), neutraal (blauw) of negatief (oranje) is. Deze waardering is voor alle modules en deelgebieden samengebracht in een centrale matrix.

Een positieve grondhouding betekent dat de gemeente in principe de potentiële ontwikkeling wenst en stimuleert. Indien het project voldoet aan de reguliere (milieu)planologische voorwaarden en het GKM kan het initiatief rekenen op medewerking.

Bij een neutrale grondhouding is meer sprake van een maatwerkbeoordeling, waarbij aspecten als onderscheidend vermogen en de locatie van de ontwikkeling van belang zijn. Of het initiatief kan rekenen op medewerking hangt sterk af van de situering in het deelgebied. De gemeente zal de wenselijkheid nader bezien vanuit de doelen van het ruimtelijk beleidskader. Daarnaast dient het project te voldoen aan de reguliere (milieu)planologische voorwaarden en het GKM.

Bij een negatieve grondhouding is de potentiële ontwikkeling niet gewenst en zal de gemeente hieraan geen medewerking verlenen. Het is echter in individuele gevallen mogelijk dat wanneer sprake is van een maatschappelijk belang een uitzondering op deze principes en de grondhouding gemaakt wordt. Enkel via maatwerk is medewerking aan het initiatief dan denkbaar. Hiervoor zal in overleg getreden moeten worden met de gemeente.

De hoogte van de kwaliteitsbijdragen hangt af van het soort ontwikkeling. Met betrekking tot de soort ontwikkeling wordt gewerkt met een vaststaande tegenprestatie of een maatwerkregeling. De vaststaande tegenprestaties in deze structuurvisie zijn gebaseerd op de drempelbedragen en richtlijnen zoals die zijn opgenomen in het LKM. De drempelbedragen die in het provinciaal beleid zijn benoemd geven een verplicht minimum aan; de gemeente kan afhankelijk van de lokale omstandigheden daar een opslag bovenop zetten (drempel+waarde). De gemeente kan echter niet voor een lagere bijdrage kiezen. De drempelbedragen zijn bij de verschillende ontwikkelingen zo gekozen dat in het algemeen projectmatige ontwikkelingen er niet door worden gefrustreerd en dat bij solitaire ontwikkelingen het exploitatieverschil tussen vestiging in het buitengebied dan wel vestiging op een bedrijventerrein of in een woonkern wordt gemitigeerd. Er is gekozen voor een bijdrage die qua hoogte in verhouding staat tot de landschappelijke en ruimtelijk- beleidsmatige inbreuk (zaken die wel/niet historisch c.q. van nature in het buitengebied voorkomen) die gedaan wordt op het buitengebied. Daarbij is gebruik gemaakt van de ervaringen die de provincie heeft opgedaan met Ruimte voor Ruimte, Rood voor Groen en VORM. De gemeente Gennep beschouwt het buitengebied als een dynamisch gebied waarbinnen in belang van de leefbaarheid ruimte moet bestaan voor stedenbouwkundig en landschappelijk verantwoorde plannen. Om die reden verhoogt Gennep de drempelbedragen niet.

		MODULES							
GEBIEDEN		Nieuwe landgoederen	Gebiedseigen R&T	Niet gebiedseigen R&T	Agrarische (nieuwvestiging en) uitbreiding ⁵	Uitbreiding bedrijventerreinen	Uitbreiding solitaire bedrijven	Nieuwe (solitaire) woningen	Overige (gebouwde) functies
1. NIERSDAL						n.v.t	n.v.t		
2. MAASDAL	A Bos- en natuurgebieden					n.v.t			
	B Zoekgebieden bos- en natuur					n.v.t			
3. RIVIERDUNEN	A Kerngebied rivierdunen								
	B Bos- en natuurgebieden					n.v.t	n.v.t		
	C Zoekgebieden bos en natuur					n.v.t			
4. OPEN AGRARISCH LANDSCHAP	A Kerngebied open agrarisch landschap								
	B Natuurgebieden								
	C Zoekgebieden natuur								
5. OVERGANGSZONE	A Kerngebied overgangszone								
	B Zoekgebied bos en natuur								

1. maatwerksituaties, waarbij bebouwing buiten het beekdal staat
2. mits voldaan wordt aan compensatieverplichting i.v.m. Maasregime
3. mits de bebouwing niet in deelgebied 4b ligt
4. mits de bebouwing in deelgebied 5a of een ander deelgebied ligt
5. t.a.v. nieuwvestiging hanteert de gemeente alleen een neutrale grondhouding in deelgebied 4A in overige gebieden geldt een negatieve grondhouding

 positieve grondhouding
 neutrale grondhouding
 negatieve grondhouding

Daar waar het provinciaal beleid spreekt van richtlijnen is gemeenten een handvat mee gegeven over de hoogte van de kwaliteitsbijdrage of kwaliteitsverbetering. De gemeente kan op basis van argumenten voor een andere invulling kiezen. De te bereiken kwaliteit is maatgevend. Mede omdat de gemeente Gennep ten tijde van de opstellen van de structuurvisie weinig ervaring heeft opgedaan met het LKM, zijn de richtlijnen uit het LKM overgenomen. Deze blijven ongewijzigd totdat een evaluatie van het beleid hiertoe aanleiding geeft. Bij bepaalde modules wordt de hoogte van de kwaliteitsbijdrage bepaald op basis van maatwerk. Waar hiervan sprake is, is terug te vinden in de bijlage.

Voor het kwaliteitsmenu is de uitgangssituatie van de grond van belang voor de kwaliteitsbijdrage en de te leveren kwaliteitsverbeteringen. Er wordt uitgegaan van open gronden zonder bijzondere situaties, zoals ernstige bodemsaneringen of aanwezige bebouwing.

3.5 Kwaliteitsverbetering

Via kwaliteitsverbeteringen wordt de (ruimtelijke) ingreep, die door een ontwikkeling plaatsvindt, gecompenseerd. In een aantal gevallen gebeurt dit rechtstreeks, in andere gevallen via een financiële bijdrage aan een kwaliteitsfonds.

De voorwaarden voor de kwaliteitsverbeteringen zijn als volgt:

- De kwaliteitsverbeteringen zijn alle fysiek ruimtelijk van aard en komen ten goede aan de verbetering van de kwaliteit van met name het buitengebied en, in uitzonderlijke gevallen, locaties binnen de contouren, mits zulks ten goede komt van de kwaliteit van het buitengebied.
- Het dient bij de kwaliteitsverbeteringen te gaan om additionele verbeteringen.
- De kwaliteitsverbeteringen dienen in tijd en plaats een verband te hebben met de ingreep/ontwikkelingen.
- De kwaliteitsverbetering is kwantificeerbaar.

Er is een aantal algemene kwaliteitsverbeterende maatregelen opgenomen, dat (ook) op eigen terrein gerealiseerd kan worden, en een aantal specifieke projecten, dat vanuit de te vormen fondsen gefinancierd wordt. Hierna worden de algemene kwaliteitsverbeterende maatregelen genoemd. In de bijlage is een meer gedetailleerde beschrijving opgenomen.

- Realisering nieuw groen, landschap en herstel cultuurhistorie
 - Lijnvormige beplantingselementen
 - Erfbeplantingen
 - Natuurontwikkeling
 - Ontwikkelen landschappelijke en cultuurhistorische waarden
- Recreatieve ontsluiting
- Verwijderen bebouwing
- Saneren bedrijfsbebouwing
- Stimuleren vernatting
- Overgang kern-buitengebied

Per deelgebied is aangegeven welke kwaliteitsverbeterende maatregelen gewenst (+) en met name gewenst (++) zijn.

Door bedragen/normen aan de verschillende maatregelen te verbinden, kunnen deze 'begroot' en (financieel) gewaardeerd worden als kwaliteitsbijdrage. Hiervoor is een beschrijving opgenomen (onder het kopje 'normering').

Bij de beschrijving van de verschillende deelgebieden en de bijbehorende kwaliteitsverbeterende maatregelen, die in de bijlage opgenomen is, ligt de nadruk op de landschappelijke verschijningsvorm en gemeentelijke doelen op landschappelijk gebied. Daarnaast zijn enkele specifieke locaties benoemd. Bij ontwikkelingen dient, in aansluiting op het bestaande gemeentelijke en provinciale beleid (Landschapsontwikkelingsplan (LOP), Landschapskader Noord- en Midden-Limburg & Stimuleringsplan(nen) Natuur, Bos en Landschap), onderbouwd te worden waarom op de betreffende locatie(s) voor de betreffende kwaliteitsverbetering(en) wordt gekozen. In deze documenten zijn namelijk in sommige gevallen meer concrete richtlijnen en uitgangspunten voor onder meer het type natuur(ontwikkeling) of kwaliteitsverbeterende maatregel opgenomen. De kwaliteitsverbeteringen moeten daarom ook in eerste instantie worden aangesloten op dit bestaande beleid. Pas wanneer dit niet mogelijk is, zijn alternatieve maatregelen denkbaar. Dit betekent bijvoorbeeld dat een houtwal, die in het kader van het LOP op een bepaalde locatie gewenst is, in eerste instantie wordt uitgevoerd in de vorm zoals deze in bijvoorbeeld het provinciaal Natuurbeheersplan voor het betreffende gebied/locatie opgenomen is.

3.6 Uitvoering

Ruimtelijke afweging door de regiekamer en kwaliteitscommissie

Voorafgaande aan de toepassing van het kwaliteitsmenu vindt een eerste ruimtelijke beoordeling plaats. In deze beoordeling wordt bekeken of de ontwikkeling onder voorwaarden aanvaardbaar kan zijn op de voorziene locatie. Hiervoor is het rijks-, provinciaal en gemeentelijk ruimtelijk beleid van belang, door de gemeente doorvertaald naar de 'kleurenmatrix'. Is de ontwikkeling niet aanvaardbaar dan stopt hier het initiatief. Bij een positieve en neutrale grondhouding vindt een nadere ruimtelijke afweging plaats. De kwaliteitsbijdrage en de daarmee te realiseren kwaliteitsverbeteringen maken hier een onlosmakelijk onderdeel van uit.

De ruimtelijke afweging zal moeten uitwijzen of het totaal van de ontwikkeling en de te realiseren kwaliteitsverbetering voldoende ruimtelijke kwaliteit oplevert. De gemeentelijke Regiekamer toetst het initiatief in eerste aanleg. In de Regiekamer zijn alle relevante disciplines vertegenwoordigd. Een onafhankelijke en deskundige kwaliteitscommissie adviseert de gemeente bij de verdere uitwerking van het initiatief ten aanzien van de aspecten ruimtelijk kwaliteit(sverlies) en de bijbehorende kwaliteitsverbeteringen. De commissie adviseert aan de gemeenten over de ruimtelijke kwaliteit van het plan en de bijbehorende kwaliteitsverbeteringen.

Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied gemeente Gennep

Ten behoeve van de zekerstelling en verantwoording van de door de gemeente uit te voeren investeringen in kwaliteitsverbeterende maatregelen wordt één centraal fonds 'Kwaliteitsverbetering Buitengebied gemeente Gennep' opgericht. Hierbinnen worden de verschillende financiële bijdragen 'weggezet'. Aan dit fonds worden verschillende concrete projecten gekoppeld, waarmee de kwaliteitsverbetering van de omgeving gerealiseerd wordt, de projectenlijst. Het college van burgemeester en wethouders stelt deze lijst op en actualiseert deze indien daartoe aanleiding is. Het gaat om projecten die passen binnen de randvoorwaarden van het Limburgs Kwaliteitsmenu en bij voorkeur een gecombineerd doel dienen van recreatie- en landschapsontwikkeling.

Op het moment dat voor een project voldoende middelen aanwezig zijn, start de gemeente, met de uitvoering en verdwijnt deze van de projectenlijst. Bij de koppeling van tussen initiatief en kwaliteitsverbeterend project laat de gemeente het algemeen belang prevaleren.

In de financiële verantwoording van het fonds geeft de gemeente aan welke bijdrage vanuit het fonds is aangewend voor de realisatie. Jaarlijks wordt de gemeenteraad over de stand van zaken in het fonds actief geïnformeerd. Daarnaast is (in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur) te allen tijde inzicht mogelijk in de financiële balans van het fonds.

Handhaving

Na de uitvoering, is de handhaving van de gerealiseerde kwaliteitsverbetering van belang. Handhaving kan in veel gevallen worden verzekerd door een passende bestemming te geven. Bijvoorbeeld bij het opruimen van stallen en glas: het verzekeren dat op de locatie geen nieuwe bebouwing kan worden opgericht. Bij het realiseren van natuur zorgt het geven van een passende bestemming voor bescherming.

In de privaatrechtelijke overeenkomsten vormt de instandhouding van de kwaliteitsverbetering een onderdeel. Onderdeel van de handhaving vormt echter ook een periodieke controle in het veld.

Monitoring

De gemeente zal de uitvoering en effecten van haar beleid te monitoren. Periodieke rapportages aan de gemeenteraad over de inzet van het instrumentarium en de inzet van het fonds vormen vanwege dit democratisch toezicht een waarborg voor de correcte uitvoering. De gemeente verzorgt een halfjaarlijkse balans van ontwikkelingen en kwaliteitsverbeteringen voor de raad en de provincie.

De provincie controleert steekproefsgewijs de toepassing van het kwaliteitsmenu. Bij niet toepassen of onjuiste toepassing kan de provincie sancties opleggen. Deze kunnen variëren van het niet meer kunnen toepassen van het kwaliteitsmenu door de gemeente tot het instellen van een provinciale ruimtelijke verordening.

Op basis van de monitoringsgegevens verzorgt de provincie een Limburg-brede monitoring. Dit is niet alleen noodzakelijk als verantwoording naar burgers en politiek, maar levert ook de basis voor eventuele bijstelling van de afspraken of voor bijstelling van het instrumentarium. De monitoring vormt onderdeel van de afspraken in het afsprakenkader tussen Provincie en gemeente.

4 Bronnen

4.1 Boeken en rapporten

- Aequator Groen & Ruimte. *EVZ Duits Lijntje: van visie naar uitvoering*. Dronten: Aequator Groen & Ruimte.
- Arcadis (2008). *Strategische visie bestemmingsplan buitengebied Gennep*. Den Bosch: Arcadis.
- Bosch Slabbers Landschapsarchitecten (2009). *Noordelijke Maasvallei. Grensoverschrijdend perspectief*. Den Haag: Bosch Slabbers Landschapsarchitecten.
- BRO (2007). *Gemeente Gennep. Ruimtelijk-economisch structuuronderzoek centrum Gennep, actualisatie*. Boxtel: BRO.
- BTL Advies B.V. & Aequator (2009). *Landschapsontwikkelingsplan. Gemeente Mook en Middelaar en Gemeente Gennep*. Oisterwijk: BTL Advies B.V.
- CDA, KERN & D66 (2010). *Coalitieakkoord 2011-2014. Sterker door mee te doen*. Gennep: Gemeente Gennep.
- Companen (2011). *Regio Maasduinen Regionale visie op wonen en voorzieningen. Kansen benutten in veranderende woonmilieus*. Arnhem: Companen.
- Dienst Landelijk Gebied Limburg (2006). *Projectnota Lob van Gennep*. Roermond: Dienst Landelijk Gebied Limburg.
- DTV Consultants B.V. (2008). *Uitvoeringsprogramma parkeren. Gemeente Gennep*. Breda: DTV Consultants B.V.
- DTV Consultants B.V. (2007). *Parkeerbeleidsplan Gemeente Gennep*. Breda: DTV Consultants B.V.
- ETIN adviseurs & Innoflow (2009). *Economische Beleidsagenda Land van Cuijk en Maasduinen*. 's-Hertogenbosch: ETIN adviseurs.
- Gemeente Gennep (2010a). *Erfgoedbeleid Gemeente Gennep. Naar een integraal monumentenbeleid*. Gennep: Gemeente Gennep.
- Gemeente Gennep (2010b). *Nota Verblijfsrecreatie. Gemeente Gennep*. Gennep: Gemeente Gennep.
- Gemeente Gennep (2009). *Gennep, Vitale Vesting. Programmaplan versie 1*. Gennep: Gemeente Gennep.
- Gemeente Gennep (2007). *Onderzoek naar deregulering kapbeleid gemeente Gennep. Minder regels, meer bescherming*. Gennep: Gemeente Gennep.
- Gemeente Gennep (2005a). *De aftrap voor verkeer en vervoer geconcretiseerd. Scoren in het Genneps verkeer en vervoer*. Gennep: Gemeente Gennep.
- Gemeente Gennep (2005b). *Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer Gennep. Het realiseren van de taken en doelen*. Gennep: Gemeente Gennep.
- Gemeente Gennep (2004). *Kaders en uitgangspunten voor het Verkeers- en Vervoersbeleid. De aftrap voor verkeer en vervoer*. Gennep: Gemeente Gennep.
- Gemeente Gennep, Waterschap Peel en Maasvallei & Oranjewoud (2007). *Waterplan Gennep 2007*. Gennep: Gemeente Gennep.
- Natuurmonumenten & Teunesen Zand en Grint B.V. (2010). *Presentatie Initiatiefplan Koningsven – De Diepen*. Eindhoven: Natuurmonumenten.

- Past2Present (2009). *De Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) geïmplementeerd voor de gemeente Gennep*. Woerden: Past2Present.
- Provincie Limburg (2010). *Contourenatlas Noord- en Midden-Limburg*. Maastricht: Provincie Limburg.
- Provincie Limburg (2010). *Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2006. Actualisatie januari 2010*. Maastricht: Provincie Limburg.
- Provincie Limburg (2010). *Provinciale Woonvisie – ontwerp. 27 september 2010*. Maastricht: Provincie Limburg.
- Provincie Limburg & Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) (2010). *Uitwerking verklaring van Roermond*. Maastricht: Provincie Limburg.
- Provincie Limburg (2008). *Concept beleidsnota glastuinbouw. 4 September 2008*. Maastricht: Provincie Limburg.
- Rabobank Land van Cuijk & Maasduinen (2010). *De toekomst van onze regio. Demografie en Economie: de actuele stand van zaken en ontwikkelingen in het Land van Cuijk en Noord-Limburg*. Boxmeer: Rabobank Land van Cuijk & Maasduinen.
- Rabobank Land van Cuijk & Maasduinen (2007). *Rapportage Land van Cuijk en Maasduinen*. Boxmeer: Rabobank Land van Cuijk & Maasduinen.
- Regio Maasduinen (2007). *Gemeentelijk beleidsplan ruimere planologische mogelijkheden in het buitengebied*.
- Riek Bakker Advies (2010). *Regiovisie Bergen, Gennep en Mook en Middelaar. Gebiedsontwikkeling Maasduinen; keuren, kiezen en excelleren*. Maastricht: Provincie Limburg.

4.2 Websites

- Gemeente Gennep (2011). *Gemeente Gennep*. www.gennep.nl. Meerdere keren bezocht in de periode november 2010 – februari 2011.